

Euripides, Herakles 452–459. 485 –584

ΜΕΓΑΡΑ

εἶέν· τίς ἱερεύς, τίς σφαγεὺς τῶν δυσπότημων; [ἢ τῆς ταλαίνης τῆς ἐμῆς ψυχῆς φονεύς;] ¹ ἔτοιμ' ἄγειν τὰ θύματ' εἰς Ἄιδου τάδε. ὦ τέκν', ἀγόμεθα ζεῦγος οὐ καλὸν νεκρῶν, ὁμοῦ γέροντες καὶ νέοι καὶ μητέρες.	455
ὦ μοῖρα δυστάλαιν' ἐμή τε καὶ τέκνων τῶνδ', οὓς πανύστατ' ὄμμασιν προσδέρκομαι. ἐτέκομεν ὑμᾶς, πολεμίοις δ' ἐθρεψάμην ὑβρισμα κἀπίχαρμα καὶ διαφθοράν. [...]	
ὦμοι, τίν' ὑμῶν πρῶτον ἢ τίν' ὕστατον πρὸς στέρνα θῶμαι; τῶι προσαρμόσω στόμα; τίνος λάβωμαι; πῶς ἂν ὡς ξουθόπτερος μέλισσα συνενέγκαιμ' ἂν ἐκ πάντων γόους, ἐς ἓν δ' ἐνεγκοῦσ' ἀθρόον ἀποδοίην δάκρυ; ὦ φίλατ', εἴ τις φθόγγος εἰσακούεται	485 490
θνητῶν παρ' Ἄιδῃ, σοὶ τάδ', Ἡράκλεις, λέγω· θνήσκει πατήρ σός καὶ τέκν', ὄλλυμαι δ' ἐγώ, ἢ πρὶν μακαρία διὰ σ' ἐκκληζόμεν βροτοῖς. ἄρηξον, ἐλθέ· καὶ σκιά φάνηθί μοι. ἄλις γὰρ ἐλθὼν κἂν ὄναρ γένοιο σύ· κακοὶ γάρ εἰσιν οἱ τέκνα κτείνουσι σά.	495
Αμ. σὺ μὲν τὰ νέρθεν εὐτρεπῆ ποιοῦ, γύναϊ· ἐγὼ δὲ σ', ὦ Ζεῦ, χεῖρ' ἐς οὐρανὸν δικῶν αὐδῶ, τέκνοισιν εἴ τι τοισίδ' ὠφελεῖν μέλλεις, ἀμύνειν, ὡς τάχ' οὐδὲν ἀρκέσεις. καίτοι κέκλησαι πολλάκις· μάτην πονῶ· θανεῖν γάρ, ὡς ἔοικ', ἀναγκαίως ἔχει. ἀλλ', ὦ γέροντες, σμικρὰ μὲν τὰ τοῦ βίου, τοῦτον δ' ὅπως ἥδιστα διαπεράσατε ἐξ ἡμέρας ἐς νύκτα μὴ λυπούμενοι.	500 505
ὡς ἐλπίδας μὲν ὁ χρόνος οὐκ ἐπίσταται σφάζειν, τὸ δ' αὐτοῦ σπουδάσας διέπτατο. ὄρατ' ἔμ' ὅσπερ ἢ περίβλεπτος βροτοῖς ὄνομαστὰ πράσσω, καὶ μ' ἀφείλεθ' ἡ τύχη ὥσπερ πτερόν πρὸς αἰθέρ' ἡμέρα μιᾶ.	510

¹ *del. Paley*

Euripides, Herakles 452–459. 485 –584

ὁ δ' ὄλβος ὁ μέγας ἢ τε δόξ' οὐκ οἶδ' ὅτω
βέβαιός ἐστι. χαίρετ' ἄνδρα γὰρ φίλον
πανύστατον νῦν, ἥλικες, δεδόρκατε.

Με. ἔα·

ὦ πρέσβυ, λεύσσω τὰμὰ φίλτατ', ἢ τί φῶ;

Αμ. οὐκ οἶδα, θύγατερ· ἀφασία δὲ κάμ' ἔχει. 515

Με. ὄδ' ἐστὶν ὄν γῆς νέρθεν εἰσηκούομεν,
εἰ μή γ' ὄνειρον ἐν φάει τι λεύσσομεν.
τί φημί; ποῖ' ὄνειρα κηραίνουσ' ὀρῶ;
οὐκ ἔσθ' ὄδ' ἄλλος ἀντὶ σοῦ παιδός, γέρον.
δεῦρ', ὦ τέκν', ἐκκρίμνασθε πατρώων πέπλων, 520
ἴτ' ἐγκονεῖτε, μὴ μεθῆτ', ἐπεὶ Διὸς
σωτήρος ὑμῖν οὐδέν ἐσθ' ὄδ' ὕστερος.

ΗΡΑΚΛΗΣ

ὦ χαῖρε μέλαθρον πρόπτυλά θ' ἐστίας ἐμῆς,
ὡς ἄσμενός σ' ἐσεῖδον ἐς φάος μολῶν.

ἔα· τί χρῆμα; τέκν' ὀρῶ πρὸ δωμαίων 525

στολμοῖσι νεκρῶν κρᾶτας ἐξεστεμμένα
ὄχλω τ' ἐν ἀνδρῶν τὴν ἐμὴν ξυνάορον
πατέρα τε δακρύνοντα – συμφορὰς τίνας;
φέρ' ἐκπύθωμαι τῶνδε πλησίον σταθείς·
γύναι, τί καινὸν ἦλθε δώμασιν χρέος; 530

Με. ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν ... Αμ. ὦ φάος μολῶν πατρί ...

Με. ἦκεις, ἐσώθης εἰς ἀκμὴν ἐλθὼν φίλοις;

Ηρ. τί φῆς; τίνας ἐς ταραγμὸν ἤκομεν, πάτερ;

Με. διωλλύμεσθα· σὺ δέ, γέρον, σύγγνωθί μοι,
εἰ πρόσθεν ἤρπασ' ἃ σὲ λέγειν πρὸς τόνδ' ἐχρῆν· 535
τὸ θῆλυ γὰρ πῶς μᾶλλον οἰκτρὸν ἀρσένων,
καὶ τὰμ' ἔθνησκε τέκν', ἀπωλλύμην δ' ἐγώ.

Ηρ. Ἄπολλον, οἷσις φροϊμίσις ἄρχη λόγου.

Με. τεθνᾶσ' ἀδελφοὶ καὶ πατήρ οὐμὸς γέρων.

Ηρ. πῶς φῆς; τί δράσας ἢ μόρου ποίου τυχῶν; 540

Με. Λύκος σφ' ὁ καινὸς γῆς ἄναξ διώλεσεν.

Ηρ. ὄπλοις ἀπαντῶν ἢ νοσησάσης χθονός;

Με. στάσει· τὸ Κάδμου δ' ἐπτάπυλον ἔχει κράτος.

Ηρ. τί δῆτα πρὸς σὲ καὶ γέροντ' ἦλθεν φόβος;

Με. κτείνειν ἔμελλε πατέρα κάμ' καὶ τέκνα. 545

Ηρ. τί φῆς; τί ταρβῶν ὀρφάνευμ' ἐμῶν τέκνων;

Euripides, Herakles 452–459. 485 –584

- Με. μή ποτε Κρέοντος θάνατον ἐκτεισαίαιτο.
Ηρ. κόσμος δὲ παίδων τίς ὄδε νερτέροις πρέπων;
Με. θανάτου τάδ' ἤδη περιβόλαι' ἐνήμμεθα.
Ηρ. καὶ πρὸς βίαν ἐθνήσκειτ'; ὦ τλήμων ἐγώ. 550
Με. φίλων γ' ἔρημοι· σὲ δὲ θανόντ' ἠκούομεν.
Ηρ. πόθεν δ' ἐς ὑμᾶς ἦδ' ἐσήλθ' ἀθυμία;
Με. Εὐρυσθέως κήρυκες ἠγγελλον τάδε.
Ηρ. τί δ' ἐξελείπετ' οἶκον ἐστίαν τ' ἐμήν;
Με. βία, πατὴρ μὲν ἐκπεσὼν στρατοῦ λέχους ... 555
Ηρ. κοῦκ ἔσχεν αἰδῶς² τὸν γέροντ' ἀτιμάσαι;
Με. αἰδῶς; ἀποικεῖ τῆσδε τῆς θεοῦ πρόσω.
Ηρ. οὔτω δ' ἀπόντες ἐσπανίζομεν φίλων;
Με. φίλοι γὰρ εἰσιν ἀνδρὶ δυστυχεῖ τίνες;
Ηρ. μάχας δὲ Μινυῶν ἄς ἔτλην ἀπέπτυσαν; 560
Με. ἄφιλον, ἴν' αὐθὶς σοι λέγω, τὸ δυστυχές.
Ηρ. οὐ ρίψεθ' Ἄιδου τάσδε περιβολὰς κόμης
καὶ φῶς ἀναβλέψεσθε, τοῦ κάτω σκότου
φίλας ἀμοιβὰς ὄμμασιν δεδορκότες;
ἐγὼ δέ, νῦν γὰρ τῆς ἐμῆς ἔργον χερός, 565
πρῶτον μὲν εἶμι καὶ κατασκάψω δόμους
καινῶν τυράννων, κρᾶτα δ' ἀνόσιον τεμῶν
ρίψω κυνῶν ἔλκημα· Καδμείων δ' ὅσους
κακοῦς ἐφηῦρον εὖ παθόντας ἐξ ἐμοῦ
τῷ καλλινίκῳ τῷδ' ὄπλῳ χειρώσομαι, 570
τοὺς δὲ πτερωτοῖς διαφορῶν τοξεύμασιν
νεκρῶν ἅπαντ' Ἴσμηνὸν ἐμπλήσω φόνου,
Δίρκης τε νᾶμα λευκὸν αἵμαχθήσεται.
τῷ γὰρ μ' ἀμύνειν μᾶλλον ἢ δάμαρτι χρῆ
καὶ παισὶ καὶ γέροντι; χαιρόντων πόνοι· 575
μάτην γὰρ αὐτοὺς τῶνδε μᾶλλον ἦνυσα.
καὶ δεῖ μ' ὑπὲρ τῶνδ', εἴπερ οἶδ' ὑπὲρ πατρός,
θνήσκειν ἀμύνοντ'· ἢ τί φήσομεν καλὸν
ὔδρα μὲν ἐλθεῖν ἐς μάχην λέοντί τε
Εὐρυσθέως πομπαῖσι, τῶν δ' ἐμῶν τέκνων 580
οὐκ ἐκπονήσω θάνατον; οὐκ ἄρ' Ἡρακλῆς
ὁ καλλίνικος ὡς πάροιθε λέξομαι.
- Χο. δίκαια τοὺς τεκόντας ὠφελεῖν τέκνα
πατέρα τε πρέσβυν τήν τε κοινωνὸν γάμων.

² αἰδῶς *Pearson (Diggle)* : αἰδῶ L